

3.
СТРАНА

Српски парламентарци посетили Мађарску

Награђен отац Војислав Галић

3.
СТРАНА

10.
СТРАНА

Предбожићне свечаности ђака

Нова представа Српског позоришта

8.
СТРАНА

ПОЛИТИКА

Мађарски министар на Косову и Метохији

Тибор Бенке посетио војнике

Министар одбране Тибор Бенко посетио је мађарске трупе на Косову и Метохији, заједне са командантом Оружаних снага Ромулусом Русин-Сендијем и амбасадором Мађарске на КиМ Јожефом Бенчеом.

Како се наводи у саопштењу Министарства одбране Мађарске, министар Бенке је захвалио мађарским војницима који помажу да Косово буде безбедно за Божић. Он је рекао мировњацима да је њихов задатак изазован и да укључује ризике. „Како се Божић приближава, суочили сте се са тешким осећајем да празник проводите далеко од својих најмилијих“, додао је Бенко.

Војници из Мађарске су стационарни у два кампа на Косову и чине највећи део контингента КФОР-а, наводи министарство. Бенке је истакао значај чињенице да је Мађарска

у прилици да одржи мир и безбедност на Западном Балкану.

Када је у питању вакцинација против корона вируса, Бенке је навео да је стопа вакцинације при министарству и Мађарским оружаним снагама тренутно 96 одсто.

Рекао је новинарима да је мир на Балкану и даље веома крхак. Такође је додао да је Западни Балкан главна рута за илегалне миграције.

Генерал Русин-Сенди је навео да мађарски војници већ деценијама служе у иностранству, али да је актуелна мисија на Косову посебно важна, додајући да је то први пут да је на челу мисије Кфора један мађар-

ски командант, у овом случају Ференц Кајари.

„Мештани и цео свет су сада могли да се увере у функционисање Ору-

жаних снага Мађарске“ рекао је Русин-Сенди, и позвао војнике да „обезбеде да Мађарска остане моћна сила у региону“.

Војно-полицијска акција

Вежбе на јужној граници

Мађарска полиција и оружане снаге способне су да заштите безбедност своје земље, рекао је министар одбране Тибор Бенке на војној вежби одржаној у пограничном селу Реске, у близини мађарско-српске границе.

Министар Бенке је на вежби која је одржана за војнике и полицију на граници, рекао да је Европа окружена миграцијама које су донеле опасности, а „које би могле да доведу до трагедије, ако се не позабавимо њима ефективно“, преноси агенција МТИ.

Он је поручио да се број оружаних снага које су распоређене на граници мења према потреби.

Потпуковник Ференц Маркуш ре-

као да се тренутно 500 војника привремене јединице налази на јужној граници, а да поседују 200 уређаја који им олакшавају патролу и надзор. Према његовој оцени, миграциони притисак на јужној граници је знатно порастао у односу на прошлу годину.

Више од 62.000 миграната су пресретнути ове године, што је више него дупло у односу на прошлогодишњи број, навео је Маркуш. ■

Шта чека шверцере миграната

Оштре казне за кријумчаре

Запрећена казна у Мађарској за кријумчарење миграната је од једне до пет година затвора. Кријумчари узимају 4000 до 5000 евра по мигранту, да би се неко из Србије пребацио у Аустрију.

Мађарски судови све више изричу казну од две до три године за српске држављане који се баве овим нелегалним послом. За организаторе кријумчарења је запрећена казна од 10 до чак 20 година затвора.

Кријумчарење илегалних миграната јуче се трагично завршило у близини мађарско-српске границе. У саобраћајној несрећи аутомобила са српским регистарским ознакама који је превозио десет странаца без докумената, код места Морахалом, живот је изгубило седморо људи, а тројица миграната и возач из Србије су теже повређени. Мигранти воле да кажу да је то игра која се води даноноћно дуж српско-мађарске границе. Кријумчари их довозе и остављају поред границе, а претходно их снабдевају разним алатима - ашовима (десетине тунела је откривено), маказама да

исеку жицу или лествама да би прескочили ограду.

Током 24 сата у просеку бива приведено око 350 странаца без докумената, показују најновији подаци мађарске полиције. Осамдесет пет посто ових људи су доспели у Мађарску уз помоћ кријумчара људи.

У протеклих шест месеци два пута недаљно ухапшен је неко од српских грађана због кријумчарења људи, али се овим нечасним послом баве многи у региону. Недавно су ухапшена два сиријска држављана која су солидно ситуирана у Аустрији, због покушаја да прошверцују мигранте у ту земљу.

Српски грађани учествују све чешће у овом нелегалном послу, а пракса је да смештају и по 10 до 15 људи у аутомобиле који нису теретни. Кријумчари узимају 4000 до 5000 евра по мигранту, да би се неко из Србије пребацио у Аустрију. ■

Уручене традиционалне награде Владе Мађарске

ДРУШТВО

Државно признање за оца Војислава Галића

Архијерејски заменик епископа будимског, протојереј-ставрофор Војислав Галић, један је од овогодишњих добитника државног признања „Pro Cultura Minoritatum Hungariae”, које припадницима националних мањина (народности) сваке године додељује Влада Мађарске за допринос на пољу културе, религије, школства и науке.

Свечано уручење награда је, уз пригодан уметнички програм, организовано у будимпештанском Културном центру бугарске мањине, а признања су добитницима уручили заменик премијера Жолт Шемјен и државни секретар Миклош Шолтес.

Награда, коју је основао Мађарски културни институт 2005. године, једно је од признања које према устаљеној пракси, уручује потпредседник Владе. Према правилима, награда се може доделити особи или организацији која је допринела суживоту народа Карпатског басена кроз изузетне активности на пољу матерњег језика, у области културног живота и образовања, науке и религије националних заједница које живе у Мађарској.

Присутнима се у име Владе Мађарске обратио потпредседник Жолт Шемјен, који је, као и у мају ове годи-

не, приликом уручења награда прошлогодишњим добитницима, поновио своје виђење појмова „народност” и „национална мањина” и истакао значај мањинских култура за целокупно мађарско друштво.

Свечаности су, поред осталих, присуствовали и Љубомир Алексов, представник Срба у Мађарском парламенту и Вера Пејић Сутор, председница Самоуправе Срба у Мађарској.

После уручења награда, уприличен је пригодан културни програм, уз учешће оркестра „Покладе” из Мохача. Ученици Српске Школе „Никола Тесла”, повели су коло и позивали госте да им се придруже, што су многи присутни радо учинили.

Поводом добијања ове вредне награде, отац Војислав Галић је за наш лист рекао:

– После много година рада на унапређењу и развоју српске заједнице

у Мађарској, ипак сам дирнут што ми је припала ова награда мађарске Владе. Морао бих да поновим да је за мене ово одликовање ипак само симболичног значаја, пре свега зато што наше свештенство вековима, на овим просторима ради на очувању српске народности, језика и вере. Ово

одликовање припада целом свештенству, ја сам га само преузео. Чувати и одржавати наше светиње није лако,

К. П.

Закључак српских парламентарца:

„Срби у Мађарској уживају висока права”

У просторијама Самоуправе Срба у Мађарској у Будимпешти, одржан је радни састанак руководиоца српских организација у Мађарској и чланова Групе пријатељства са Мађарском, Народне Скупштине Републике Србије, који су такође посетили и Српску школу „Никола Тесла” и седиште Епархије будимске.

Састанку је у име Амбасаде Србије у Будимпешти присуствовао Александар Лончаревић, министар-саветник, а парламентарну делегацију чинили су Предраг Рајић из Новог Сада, који је и шеф Посланичке групе пријатељства са Мађарском, Невена Вујадиновић, народни посланик из Сомбора, Ивана Поповић из Београда, Гојко Палалић

из Новог Сада, Лав Пајкић из Београда и Теодора Кијановић, секретар делегације. Домаћини су им били Љубомир Алексов, представник Срба у Мађарском парламенту, Вера Пејић Сутор, председница ССМ-а, Игор Рус, потпредседник, др Јадранка Гергев, шефица Канцеларије ССМ-а, Зорица Јурковић Ембер, директор Културног и медијског центра „Српски венац”,

Пера Ластиф, директор Српског института и Милан Рус, директор Српског позоришта у Мађарској.

У једночасовном разговору, представници институција у Мађарској гостима су представили српску заједницу и институције, њихов кратак историјат, функције и делатности којима се баве. Такође су се осврнули на проблеме са којима се српска заједница сусреће.

За читаоце СНН-а, Предраг Рајић је рекао да му је велика част што сам има прилику да предводи делегацију посланика у посети њиховим колегама у Мађарском парламенту.

– Првог дана смо обавили велики број посета и значајних разговора. Имали смо прилику да разменимо мишљења са председником Спољнополитичког одбора Мађарског парламента, председником Одбора пријатељства са Србијом, чак и са потпредседником Мађарског парламента. Наше колеге су нам заиста указале висок степен поштовања. Срби и Мађари данас проживљавају

златно доба својих односа захваљујући председнику Србије Александру Вучићу и Виктору Орбану, мађарском премијеру. Њихову заједничку визију следимо и ми. Мислим да је то веома важно за положај српске заједнице у Мађарској – истакао је Рајић.

Другог дана посете, гости из Србије су осим седишта ССМ-а посе-

тили и Српску школу „Никола Тесла”, где их је дочекала и са њима разговарала директорка те установе др Јованка Ластиф. Потом су, како сазнајемо, обишли седиште Епархије будимске у Сентандреји, где су разговарали се епископом Лукијаном и његовим сарадницима.

– Информисали смо се о животу и положају српске националне заједнице и видели на који начин можемо помоћи да се он унапреди. Општи закључак је да су Срби у Мађарској у добром положају, да уживају висока права и на томе треба да будемо захвални нашим колегама из Мађарске, односно мађарској влади. Не сумњам да ће овакви односи, посете и разговори постати традиција и драго би нам било да узвратно можемо да угостимо представнике Самоуправе Срба у Мађарској у Народној скупштини Републике Србије, јер је Београд главни град свих Срба, ма где они живели – рекао је за наш лист господин Рајић.

К. П.

СУСРЕТИ

Срби у Чанаду сумирали прошеклу годину

Остварена већина планираних задатака

Представљајући резултате овогодишњег рада Самоуправе Срба у Чанаду, Фрањо Колар истиче да то тело намерава да се и до године посвети традиционалним манифестацијама, а у плану је и поклоничко путовање у Јегру и промовисање културних, фолклорних и црквено-духовних вредности српског народа.

У присуству скромног броја мештана, у згради локалне Самоуправе Чанада, 3. децембра одржана је јавна седница представничког тела Срба у том насељу. Присутне на седници је најпре поздравио Фрањо Колар, председник месне Српске самоуправе (ССЧ), који је подсетио да је српска самоуправа, упркос отежаним приликама које је изазвала пандемија, успешно остварила већину својих задатака, зацртаних почетком календарске године. Због епидемије, како је Колар рекао, њему су једно време, као председнику овог тела, била поверена овлашћења доношења одлука и поступања према законским прописима.

Фрањо Колар је нагласио да Самоуправа Срба у Чанаду већ дуже време ради на основу дугорочног плана, који је формулисан још 2014. године, а важи до истека ове године. У том плану посебно место имају образовање, верски живот, сарадња са матицом, Србима у региону, као и кори-

шћење разних конкурсних могућности.

Он је подсетио да су и током минуле године успели да помогну рад месне основне школе, у којој се предаје српски језик, као и дејег вртића где се, такође, одвијају занимања на српском језику. Руководилац ССЧ-а је говорио и о пружању материјалне подршке деци која уче српски језик у месној основној школи, која функционише под окриљем Реформатске цркве. Пријавивши се у „српско одељење“, у протеклој години три ђака-првака су отпочела своје школовање у поменутој образовној установи, а њима је на самом старту нове школске године додељено по 8000 форинти материјалне помоћи.

Веома радује чињеница да међу полазницима најстарије групе у месном забавишту деветоро деце учи српски. Све то улива наду да ће се они, закорачивши у школу, такође определити за српски језик.

Са друге стране, одласком у пензи-

ју Фрање Колара, наставника српског језика, ускоро ће настати велики персонални проблем, па се поставља питање: ко ће предавати српски језик у Чанаду? Овој проблематици би што пре требало посветити пажњу и хитно пронаћи решење.

Што се тиче осталих детаља јавне седнице ССЧ-а, председник је говорио и о потписаним споразумима о сарадњи између Самоуправе Срба у Чанаду и разних српских народно-сних самоуправа у Поморишју, а посебно је издвојио успешну сарадњу са дешчанским Културно-уметничким друштвом „Банат“.

Такође, он је истакао задовољство због све успешније сарадње са зрењанинским Народним музејем и месном Српском православном црквеном општином, при чему је дотакао и одржавање српског православног гробља. Он је изразио наду да ће се током 2022. године реализовати и сви радови на гробљу, за које је грађевински материјал већ одавно купљен.

Сумирајући рад у протеклој години, председник је подсетио да су захваљујући конкурсним средствима, добијеним од Уреда премијера и Фонда „Габор Бетлен“, достојно прославили Ђурђевданску храмовну славу, коју је својим присуством увеличала и Вера Пејић Сутор, председница Самоу-

праве Срба у Мађарској. Успешно су реализовали поклоничко путовање у Сентандреју, где су погледали културно-историјске и верске знаменитости српског народа у древној варошици, а куповином зимзелених биљака улепшали су месно српско гробље и Дом народности (Српско-румунски клуб) у Чанаду.

Руководилац ССЧ је дотакао и одржавање „Дана народности“ у склопу „Дана села“, у оквиру којег је представљена и српска гастрономија, која је наишла на велико задовољство мештана. На крају свог извештаја председник се захвалио свима који су помогли рад ССЧ-а.

Предраг Мандић

Гостовање у Сантову

Прошлост виђена очима историчара и књижевника

У Дому српске заједнице у Сантову, приређено је гостовање писца Драгомира Дујмова и предавање историчара Милана Дујмова, у организацији Српске самоуправе у Сантову. Била је то прилика за осврт на прошлост Срба у Мађарској, виђену очима једног документаристе и једног романописца.

Вече је својим предавањем отворио историчар Милан Дујмов, који је дао општу историјску слику о некадашњим на-

сељима у Угарској, у којима су 1700-их година живели Срби. У свом историјском времеплову он је посебно представио начин свог истраживачког рада, а посебно се осврнуо на Сантово, његов историјат, национални састав, прелазак многобројних римокатоличких Шокаца 1899. године у православље итд.

Милан Дујмов је део свог излагања посветио изградњи српског православног храма у Сантову и свештеницима који су служили у селу. Занимљиво је да је Сантово дало девет свештеника Епархији будимској, а у склопу свог предавања, говорник је и посебно навео духовне пастире који су предводили паству у бачванском насељу на мађарско-српској граници.

Историчар се у свом излагању осврнуо и на чињеницу да су сантовачки Срби верно и одано чували сво-

је српство, обичаје, традицију. У томе су истакнуту улогу имали и појци, који је било у лепом броју. Они су чинили језгро црквеног хора, који је, такође, постојао и гајио литургијске песме и православну духовну музику.

Након предавања свог брата Милана, наставио је књижевник Драгомир Дујмов, који је прочитао одломке из свог допуњеног издања, под насловом „Раскршће“, које говори о јединственом примеру преласка из римокатоличке вере у православље, или о повратку под окриље старе вере, по другом тумачењу.

Он је такође представио и свој нај-

новији роман „Кад на небу зацари уштап“. Иако овај роман не говори о Сантову, публика је веома пажљиво пратила излагање свог госта, који је присутне упознао са детаљима везаним за настанак овог дела за изворе које је користио у свом раду.

Уследила су питања публике, на која су, наравно, дати и одговори, а у самој завршници дружења Сантовчана са гостима, чији породични корени вуку из овог места, договорено је да се до године понови књижевно вече и предавање из области историје Срба у Мађарској.

П. М.

Акције КУД-а „Банат” из Деске

СКУПОВИ

У плану градња нових учионица и вишенаменске хале

Упркос неизвесностима које је проузроковала пандемија, КУД „Банат” за собом оставља успешну годину и спремно је за нове изазове у следећој. Тако би могла да гласи порука са недавно одржане скупштинске седнице овог фолклорног ансамбла.

Да је епидемија још увек међу нама и да постоји одређена доза страха због ње, могло се уочити и на седници „Баната”. Наиме, од 74 члана Удружења, појавило се њих тридесет двоје, што није довело у питање регуларност скупштине, пошто она, овом приликом, није била изборна и није било потребно да заседању присуствује 51% чланства.

На самом почетку седнице, Кристифор Брцан, председник КУД-а „Банат”, поднео је извештај о раду организације у протеклој години. Како је у свом реферату нагласио, због епидемије, од Божића до пролећа, на снази су била ограничења, па су због тога изостали и бројни програми, а неки садржаји су емитовани „онлајн”. У извештају је затим споменуо и све оне програме који су током године организовани, а о којима је СНН детаљно информисао своје читаоце, укључујући неколико кампова, филмских фолклорних и музичких програма.

Кристифор Брцан је нагласио да је руководство КУД-а током целе године нагласак стављало на рад са подмлатком, као и на конкурсима у циљу обезбеђивања материјалних средстава за организацију програма.

Говорио је и о успешно организованој Ајваријади и Банатском сабо-

ру, као и о музичком образовању у месној Српској основној школи, подružници будимпештанског Српског образовног центра „Никола Тесла”, о којем бригу води музички педагог Ладислав Халас, као и о важности постављања нове кореографије која би била изведена наредне године на Европској смотри српског фолклора.

У име Радионице „Златне руке”, реферат о овогодишњем раду поднела је Ева Брцан, руководилац радионице. Вредно је истаћи заиста многостран и плодан рад на пољу обнове и израде народних ношњи, истраживачку делатност која се обавља у области откривања прошлости веза и златовеца, а посебно у сфери текстила. Ева Брцан је нагласила да ће током 2022. нагласак ставити на израду текстила који ће красити Српску собу, као и набавку намештаја за нови излагачки простор дешчанских Срба.

У име фолклорне секције извештај о раду у протеклој години поднео је Перица Дунаи, уметнички руководилац подмлатка „Баната”. Посебно је истакао једночасовни концерт одржан у Батањи, као и наступ на „Недељи књига” у Сегедину. Он је наговестио и оснивање „Ретро групе” у склопу „Баната”. Многи бивши фолклораш, између 30 и 50 година, изразили су жељу да поново долазе на

фолклорна дружења, пробе, па и наступе ансамбла.

У име Оркестра „Банат”, о овогодишњем учинку музичког састава говорио је тамбураш Марко Ђорђевић, Он се осврнуо на наступе које је остварио оркестар у Сегедину, Новом Сентивану, Сиригу и другим местима, да би потом подсетио да су 22. априла музичари одржали „онлајн” концерт у месном центру „Свети Сава”. Подсетио је да је набављено шест нових тамбурица, а уколико конкурси уроде плодом, биће купљено и озвучење, које би било власништво КУД-а „Банат”.

На крају сумирања рада у протеклој години он се осврнуо и на 2022. годину, при чему је изразио наду да би, уколико се пружи прилика, Оркестар „Банат” снимио нови ЦД. Сем тога, нагласио је важност едукације младих и њихово укључивање у рад оркестра.

Након што су сви руководиоци секција „Баната” поднели своје реферате о раду у протеклој години, Кристифор Брцан је говорио о конкурсима који су у току и пројектима који предстоје. Он је подсетио да је у плану заједничка продукција са Плесним ансамблом „Сегед”, са којим ће се урадити заједничка свадбена кореографија, а у склопу „Интеррег” конкурса очекује се градња четири нове учионице у центру „Свети Сава”. У плану је и изградња хале - комплекса величине 14x26 метара, који ће бити вишефункционалан. Предвиђају се и наступи у Београду, на Европској смотри српског фолклора, као и у Новом Саду, у склопу програма „Европске престонице културе”.

Везано за програме, Кристифор Брцан је наговестио да ће „Банатски сабор” у 2022. години, уместо у новембру бити организован у августу месецу. Наиме, 26. и 27. августа заједнички ће бити одржани „Ајваријада”, „Дечији фолклорни фестивал” и „Банатски сабор”.

Што се тиче одржавања кампова, и ту ће бити новитета. У наредној години, биће приређена два фолклорна табора, један у јулу, док други у току јесењег школског распуста.

Међу значајним плановима „Баната” истакнуто место има оснивање посебне „Српске завичајне куће”. Поменута кућа биће право оличење старина, српских традиција и обичаја, а у њој ће деца моћи да упознају прошлост свог народа и науче како су некада живели њихови преци.

Промовисање распрострањене делатности дешчанског културно-уметничког друштва је важан задатак, и радује чињеница да је већ у штампи својеврсна монографија о историјату „Баната”, чији је аутор Боровој Рус, културолог и новинар, дугогодишњи активиста удружења. Такође, урађен је и сајт „Баната”, на којем се још увек мора пуно радити.

Скупштинска седница Културно-уметничког друштва „Банат” након које је уследило отварање изложбе о српским ношњама и дружење чланова, потврдила је да је удружење и у минулој години, упркос потешкоћама које је проузроковала пандемија, пуно радило и освојило признања, и спремно је да следеће 2022. још више учини на пољу негована српске културе, очувања обичаја, традиције и српске баштине.

П. М.

Марко Ђорђевић. Кристифор Брцан и Петар Дунаи

КУЛТУРА

Истраживање КМЦ-а „Српски венац“

Публика најрадије прати музику, фолклор и театар

Током пролећа, у време пандемије и делимичне изолације, Културни и медијски центар „Српски венац“ спровео је анкету у циљу добијања информација шта јавно мњење мисли о културном животу у српској заједници и која су очекивања.

Истраживање је вршено у „онлајн“ и писменој форми, преко анкетних листова послатих поштом. Зарад олакшавања комуникације са публиком, „Српске недељне новине“ су уступиле простор за анкетирање чланова српске заједнице о навикама и учесталости праћења српских манифестација у Будимпешти и унутрашњости земље.

Како сазнајемо у овој установи, из истраживања се јасно види да је „Српски венац“ пред великим изазовима. Наиме, заинтересованост за српске манифестације показује растућу тенденцију у односу на претходни период. Враћени анкетни листови показују велика очекивања публике од „Српског венца“, новијег актера у стварању српске културе, кажу наши саговорници.

На основу испитивања показало се да је потенцијална публика највише заинтересована за музику, позориште и фолклор. Ова очекивања су у складу са плановима функционисања „Српског венца“, који планира да наведене активности ојача, али да гледаоцима понуди и неке друге садржаје, кажу у тој институцији.

К. П.

Дешчански концерт Трија „Бранка“

Музичко путовање Балканом

У склопу пројекта „Кафанске вечери“, у организацији дешчанске Српске самоуправе, у тамошњем центру „Свети Сава“, одржан је концерт познате етно певачице Бранке Башић. Гостовање су чиниле песме Грка, Бугара, Македонаца, Мађара и Срба, а могле су се чути и босанске севдалинке.

У присуству бројне публике, коју је чинило шездесетак љубитеља музике, она је овом приликом наступала у пратњи хармоникаша Слободана Вертећиха и гитаристе Михаља Ђерђа. Трио „Бранка“ је заљубљеницима у етно звук дочарао незаборавне музичке тренутке и врхунски уметнички угођај.

Раскошни репертоар, којим су се уметници представили аудиторијуму, садржао је предивне песме, сјајне аранжмане проткане духом и баштином Грка, Бугара, Македонаца, Мађара и Срба, а током вечери могле су се чути и босанске севдалинке.

Бранка Башић је своје поштоваоце

даровала и песмама са новог албума који носи наслов „Мој Чип“. Концерт је трајао сат и по времена, а на крају ове музичке пловидбе публика је бурним аплаузима наградила Бранку и њене инструменталне пратиоце.

Вокална солисткиња и уметница, врсни извођач етно музике, није крила задовољство због наступа у Дески:

„Веома ми је драго што ми се пружила прилика да наступам у Дески. Срећна сам што сам овде и припадам овој заједници. Овде сам успела да пронађем тај дух, тај осећај... Пронашла сам саму себе међу Дешчанима“, рекла је Бранка Башић за наш лист.

П. М.

Култура традиционалног одевања

Отворена изложба народних ношњи

Део наше богате културне баштине представили су у центру „Свети Сава“ руководиоци Културно-уметничког друштва „Банат“ из Деске, који посебан нагласак стављају на неговање и истраживање културе традиционалног одевања Срба у Мађарској.

Слободно можемо рећи да већ нема српског културно-уметничког друштва у Мађарској којем вредне активисткиње Радионице „Златне руке“ нису сашиле комплетне народне ношње, или њихове поједине делове. Нису само израђивале комплете, већ су и на лицу места представиле саставне елементе српских народних ношњи, женских и мушких.

На већем делу српског етничког простора међу ношњама има доста разлика и обухватају више националних и етничких група, па су главни организатори поставке, предвођени Кристифором и Евом Брцан, сматрали целисходним да се поједине ношње и посебно представе, попут оних из Бачке, са Косова, и других. Овога пута нису изложене све ношње, јер просторни капацитети то нису дозволили, али како је обећано, на ред ће доспети и остале народне ношње, које сада нису добиле своје место у склопу изложбе.

Изложени експонати, сем неколико оригинала, су радови вредних активисткиња Радионице „Златне руке“.

Садашња етнографска грађа за посетиоце биће отворена до краја фебруара, па би потом уследила нова изложба са новим народним ношњама.

Успут се ујурбано ради на оства-

ривању пројекта „Нове завичајне куће“, у којој би место добила једна оригинална „Српска соба“ - изложбени простор у којем би се сместили реконструисани предмети и текстил.

Све то омогућавају средства са конкурса, која су обезбеђена из разних фондова.

Пројекат изградње „Нове завичајне куће“ је већ у току и ако све буде по плану, током пролећа би се могао реализовати још један сан дешчанских Срба. У том објекту, који би требало да буде вишефункционалан, забавиштарцима и основцима ће се пружити прилика да упознају све елементе паорског домаћинства.

Постављање и презентацију српских народних ношњи у Српском културном, образовном и духовном центру „Свети Сава“ суфинансирани су Уред премијера и Фонд „Бетлен Габор“.

П. М.

Др Драган Јаковљевић

КЊИЖЕВНОСТ

Слобода и неслобода у стваралаштву Петра Милошевића (3)

Питање идентитета се и у романима Петра Милошевића, намеће као једно од уочљивијих, што се и може разумети, имајући у виду да аутор потиче из оног дела српског националног корпуса који је стицајем историјских околности пре више векова измештен из средине у којој је зачет и у којој се формирао са свим својим особеностима.

Н и Петар Милошевић ни његови јунаци се идентитетских питања не дотичу директно, нити одговоре на њих дају у готовим, „инстант“ варијантима. И постављање питања и давање одговора препуштени су читаоцу, док аутор списатељском уметношћу, свој бродич натоварен успоменама и теретом садашњости, пажљиво усмерава кроз теснаца, са чијих се обала увек надвија по нека идентитетска замка.

Парадокс у чијој замци се налазе сви који располажу сопственим идентитетом, огледа се у проблему како да остану индивидуални, јединствени, а да на ту јединственост не утиче колектив, са својим вредностима и очекивањима. Индивидуа живи у заједници, друштву које сматра својим, значи није усамљена и изолована од своје околине. Она има потребу да живи у датој групи која има своје захтеве и очекивања према својим члановима. Индивидуа је и свесна да мора да прихвати норму дате групе. Ипак, она има и урођену потребу да се сопственим карактером, односно својом посебношћу издвоји од осталих чланова групе, а свесна је и да то не може да учини на начин који тој датој групи не од-

говара, односно та група не дозвољава. Тада, индивидуа упада у парадоксалну ситуацију из које је приморана да тражи излаз. Излаз из ове парадоксалне ситуације нека од индивидуа пронађе, нека пак не.

Поставља се, међутим, питање, да ли уметничка слобода једног ствараоца може, односно сме да буде већа од слободе осталих чланова друштва, етничке групе или уже заједнице којој припада. Сме ли уметник, поготово писац, да буде привилеговани члан друштва и прихвати већу слободу од оне која је дата заједници у којој живи?

Борислав Пекић је говорио да слобода стваралаштва не може и не сме бити већа од свих других које солидарно одређују општи појам грађанских слобода у нашем веку и нашој цивилизацији: „Другим речима, човек као писац не сме имати већу, мада може имати друкчију слободу од оне коју има као припадник једне заједнице. Ако је има онда је то привилегована слобода и први стадијум њеног губљења. Уметничка слобода је неутуђиво дело грађанских слобода, а грађанске слободе су основни услов за уметничке. Орвел каже да све слободе следе из оне која нам допушта да кажемо како су два и

два четири, дакле да исповедамо очигледности. Али ако она не обухвата и слободу да верујемо како су два и два ипак пет, дакле да им претпоставимо неочигледности, слободе нема. Њу само обе чине. Слобода није у томе да нам се допусти да верујемо у очигледности, него да нам се допусти да по њима поступамо.

Као што нема слободе тамо где можемо у неочигледности веровати, али према тој вери не можемо поступати.”

Норме на којима почивају култура, обичаји и традиција једног народа, свакако су међу значајним чиниоцима који одређују степен и облике слободе у књижевном стваралаштву. Свака промена у тим нормама, писаним или неписаним, утиче на интензитет промена и динамику појма слободе.

Та категорија је практично у тесној вези са особеностима друштвеног амбијента у којима књижевни ствараоци пишу и објављују своја дела, па би илузорно било очекивати књижевну и културну сцену ослобођену свих стега, у неслободном друштву.

У роману „Лондон, Помаз“, ипак, осим на бројне примере суштинске неслободе и привидне слободе, наилазимо и на примере коегзистенције слободе и неслободе, настале на

темељу социјалних, политичких, културних и других друштвених околности у којима се родила, бујала и развијала ’љубав на даљину’ између Ичвича и госпође Твист. Када се најзад, после дугогодишње забране и након случајног венецијанског сусрета са својом драгом, обрео у Лондону, Ичвич је најпре био уверен да је коначно слободан човек и да ће у граду сањаном седамнаест година, најзад успети да оствари свој сан о апсолутној слободи, отргне се из свих додаташњих окова и започне живот са женом свог живота, која се од тада, према његовом виђењу, свакако више неће звати госпођом Твист.

Међутим, град у коме му је та апсолутна слобода привидно била на дохват руке, убрзо постаје место у коме паралелно егзистирају слобода, али и неслобода: ограничење да се са госпођом Твист састаје када то обоје желе, већ само у радно време њеног супруга и, са друге стране, силом прилика наметнута неограничена слобода да током остатка дана до миле воље лута Лондоном и упознаје његове светле и тамне стране.

У таквим околностима, у надалеко чувеним знаменитостима ове метрополе, Ичвич види само „камење и глупости“ које је „могао да види и у албумима”. Таква слобода временски и просторно неограниченог тумарања по Лондону и уживање у њој, преплићу се са двама необично важним препрекама: Ичвичевим, од силних шетњи отежким ногама с једне, и забраном конзумирања алкохола, с друге стране. Наиме, деценију и по, он је тугу због физичког одсуства вољене Енглескиње, утапао по помашким и пештаним крчмама, све док му лекар није саопштио да ће га наредна кап алкохола одвести право у смрт. Може ли бити већег хендикеп за некога коме се пружила прилика да, наизглед неограничено, ужива у чарима Лондона, укључујући и његове пивнице? ■

ХРОНИКА ПРИВИДНО СЛОБОДНОГ ДРУШТВА

У роману „Лондон, Помаз“, главни јунак Ичвич свог суседа на травњаку назива „маторим хипиком“, изричући тако подсмешљив суд о некоме ко је упркос својим поодмаклим годинама, остао загрижени хипик. Слобода лежања на трави у лондонском парку и слобода коју је донео хипи стил, коме је и сам Ичвич по свему судећи припадао, изразом „матори хипик“ одједном су претворене у своју супротност и својеврсну неслободу за временског излетника. Овај роман, иако препун детаља обојених дискретним хумором, својствено само овом аутору, заправо је својеврсна хроника друштва које је егзистирало, односно егзистира у привидној слободи и суштинској неслободи на европском простору, у последњих пола века.

ТЕАТАР

Премијера Српског позоришта у Мађарској

Последњи дан Аљоше Карамазова

Српско позориште у Мађарској, заједно са Новосадским позориштем (Újvideki Színház), ове године обележава 200. годишњицу рођења Фјодора Михајловича Достојевског. На дан рођења великог руског писца, 11. новембра, у Националном театру у Будимпешти одржана је премијера ораторијске драме „Последњи дан Аљоше Карамазова“ на мађарском језику, рађене према мотивима романа Достојевског, „Браћа Карамазови“. Представа на српском језику је одиграна 11. децембра у позоришној сали Српског позоришта у Мађарској.

Писање романа „Браћа Карамазови“ Достојевски, због изненадне смрти, није успео да заврши. Четири креативна уметника: Андраш Козма, драматург, Анастасија Карагина, режисер и драмски уметници Милан Рус и Валентин Венцел, пустили су машти на вољу и смислили шта би могло да се дешава у наставку романа.

Фабула почиње и развија се тако што за време литургије један човек долази у манастир и почиње да се исповеда. Говори о свом животу и тражи опроштај од Бога за себе и за своју породицу. Током представе говори о својим страшним гресима, о гресима оца и браће. Говори у првом лицу као Аљоша Карамазов, али у ствари, он представља све ликове у Карамазовима. Цела представа је једна исповест, током које он пита монахе да ли уопште може да добије опроштај, који по њиховим канонима не заслужује. Прича и исповест, изражајна глума Милана Руса са великим променама расположења и атмосфере смењују се са појањем монаха, одговарањем на молитве и руским народним песмама.

Целу слику употпуњује и повезује новосадски глумац Даниел Дудаш у улози искушеника, дискретно обављајући церемонијалне послове.

Он прихвата Аљошу и на крају му даје миропомазање.

Анастасија Карагина о представи каже:

„Био је то тежак дан, јер је Аљоша одлучио да се исповеди и исприча цео свој живот, а било му је веома тешко. Много тога се догодило у његовом животу и није било лако почети говорити истину о томе шта је урадио и које грехе је починио током свог живота. Дакле, ово је вероватно најтежи дан у животу Аљоше Карамазова. Дан када је говорио истину и говорио из дубине срца. И обратио се Господу. Можда први пут после педесет година – од тренутка када смо се опростили од њега у роману Фјодора Михајловича.“

Редитељ и глумац Милан Рус истиче да је на основу романа, писама и мемоара Достојевског неколицина уметника покушала да замисли како би изгледали наставак и крај. У том духу су направили представу.

„Овај пројекат је копродукција са Новосадским позориштем, са којим имамо дугогодишњу сарадњу. Са Валентином Венцелом, директором Новосадског позоришта, сарађујемо тридесетак година. Улогу поклоника на мађарском језику требало је да игра он, али се разболео. Улогу на српском језику је требало да игра Александар Дунић, али ни то

зални језик и да се разумемо. Сви смо се добро носили са овим задатком“, своје искуство са нама је по-

није могло да се оствари, тако да сам ја морао да ускочим и играм представу на оба језика“, каже за наш лист Милан Рус.

Од Анастасије Карагине сазнајемо да је инспирација за рад на представи потекла од идеје и велике инспирације Милана Руса. Каже да је, током периода припрема и дискусије, доста читала дела Достојевског, романе, писма и приче. „У процесу понирања у овај материјал, у свет Достојевског, нашла сам се потпуно унутар овог света, магичног света Фјодора Михајловича и у једном тренутку сам добила инспирацију да напишем овај текст. Да. Десио се случајно. Требало је да будем само редитељ, али околности су биле такве, да је драматург, са којим смо се договарали, тек кренуо у овај посао, почео да износи своје идеје Милану Русу, али није имао времена и могућности да напише текст. Као да ми је негде са неба дошла инспирација, схватила сам да могу да пишем и да знам како то да урадим. Уз помоћ Господа, настао је овај текст и наравно, мислим да је Фјодор Михајлович такође помогао.“

Карагина додаје да није било лако. Текст је био на руском, затим се појавио текст на мађарском и требало је радити пробе на мађарском, али са српским хором. Инструкције су морале да се објасне и дају на српском и на мађарском. Трудила се да прича најбоље што уме на српском, али су јој на памет падале мађарске речи, није могла да прича енглески, јер су сви језици почели да јој се мешају у глави. „На срећу, успели смо да нађемо један универ-

делила Анастасија.

Поред зрењанинског Српског хора „Свети Серафим Саровски“, који наша публика добро познаје, њихов стари члан, Љубомир Поповић, први пут сарађује са Српским позориштем у Мађарској. Његов тенор и изражајни сценски лик освојили су гледаоце. Своју музичку каријеру је почео у овом зрењанинском хору, а затим је почео да школује глас.

„Можда сам почео да се школујем касније него што је уобичајено, али тај пут ми је био предодређен. Студирао сам у Београду и врло брзо почео да радим у Опери, у Народном позоришту у Београду. Мислим да нема сцене у Србији на којој нисам наступио. Гостовао сам и ван Србије, по целој бившој Југославији, често радим са Опером у Осјеку, а певам и у београдском Мадленијануму и Позоришту на теразијама. Једва сам дочекао да се остваре планови и да почнем да радим са Српским позориштем у Мађарској и са Миланом Русом. Ову представу смо урадили са пуно снаге и пуно емоција и испала је дивна представа на мађарском језику. Представа на српском је нешто савсем ново, јер ми сада разумемо текст, тако да кроз представу можемо да градим и своје ликове“, изјавио је за наш лист Љубомир Поповић.

У овој драми играју: Милан Рус, поклоник, Данијел Дудаш, искушеник, Љубомир Поповић, игуман, и монаси: Чедомир Радловачки, Владимир Кусало, Стефан Калајић, Александар Толимир, Божидар Црњански и Предраг Шепељ. Текст су написали: Андраш Козма и Анастасија Карагина, која потписује и режију.

Катарина Бачи Павловић

КОМАД ПОСВЕЋЕН ПЕТРУ МИЛОШЕВИЋУ

Представа на српском језику је посвећена недавно преминулом књижевнику и професору универзитета др Петру Милошевићу.

„Пера је својим уметничким даром и талентом умногоме допринео развоју нашег позоришта. Текст и садржај овог нашег пројекта излаторисао је и давао нам савете, како би представа била још боља и светлија, још више у духу Достојевског. Пери, твоја духовност ће увек да нас прати. Певаћемо те, играћемо те и свираћемо док буде Српског позоришта у Мађарској“, речи су Милана Руса.

Литерарно вече у Будимпешти

Књижевност као мост међу градовима

У просторијама Културног и медијског центра „Српски венац“ уприличено је књижевно вече, уз учешће књижевника Драгомира Дујмова из Будимпеште и Тимеа Могер из Сомбора.

Учесници и посетиоци књижевне вечери

Присутне је на почетку књижевне вечери поздравио Игор Рус, у име Самоуправе Срба 19. кварта и Културног и медијског центра „Српски венац“, који су били организатори овог књижевног сусрета. Он се овом приликом присетио нашег угледног књижевника и професора, др Петра Милошевића, који је управо тога дана испраћен на свој последњи пут. Игор Рус је посебно поздравио присутног заменика градоначелника Сомбора, Синишу Бороту, председницу Самоуправе Срба у Мађарској Веру Пејић Сутор и све присутне.

Повод ове књижевне вечери је књига „Раскршће“ Драгомира Дујмова, то јест њено друго издање, које су финансијски помогле многе српске самоуправе, а присутни су били и представници неких од њих: 1, 4, 8, 9, 10, 14. и 19. кварта Будимпеште. За

штампарске послове заслужан је Зид студио, односно Зоран Меселџија.

Ово је својеврсна спона међу народима, спона међу земљама наше две земље. За Драгомира ово је његова домовина, за Тимеу је њена домовина Србија. За Драгомира његова матица је Србија земља, а за Тимеу њена матица јесте Мађарска. Сада смо у престоници и, на два језика, ми стварамо једну целину – рекао је Кеџман.

Он је подсетио да се Драгомир Дујмов афирмисао као један од најбољих савремених српских писаца, ма где они били.

Драгомирове теме су иначе вечне, али добијају ново обличе и пуно зависи од тога како их писац тумачи на себи својствен начин. Дакле, Драгомир црпи теме из прошлости – рекао је гост.

У обраћању присутнима, Драгомир

Дујмов је истакао да је за њега управо то вече један посебан доживљај, јер приликом промоције књиге има једну значајну колегицу поред себе. Додао је да га је Игор Рус потражио пре годину дана и предложио да се поново одштапа ова књига и захвалио свима који су помогли да то буде учињено, а потом прочитао одломке из романа „Раскршће“.

У наставку вечери, представљена је Тимеа Могер, писник, есејиста и филмски сценариста. До сада је објавила четири књиге.

Тимеа је изврсна песникиња. И могу вам рећи да њену поезију читам ових дана. Ако преведемо било који део на други језик, ми смо тиме обогатили свој језик – завршио је Кеџман своје излагање, а након тога, Тимеа

Могер је прочитала неколико својих песама.

Ово је иначе била последња ово-

годишња манифестација у организацији Српске самоуправе XIX кварта. Треба напоменути да су током ове године остварени многи контакти и започети нови облици сарадње. На летошњим „Данима српске културе“ гости су били начелник XIX кварта Петер Гајда, начелник Деске Ласло Кираљ, заменик начелника Кишпешта Ђерђ Вицек, као и заменик начелника Деске и председник КУД-а „Банат“, Кристифор Брцан.

Д. М.

Дани српске културе у Кишпешту

24. децембра 1863. – Рођен је Љуба Давидовић, један од првака Радикалне странке Србије. С Јашом Продановићем основао је 1901. Самосталну радикалну странку, а од 1912. био је на челу те странке. Био је министар просвете у влади Николе Пашића и један је од твораца Крфске декларације. Од 1919. председник је новоформиране Демократске странке. Два пута је био премијер Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца 1919. и 1924.

24. децембра 1944. – У Новом Саду је изашао први број дневног листа на мађарском језику „Сабад Вајдашаг“, који је у септембру 1945. променио назив у „Мађар со“.

28. децембра 2000. – Црногорска влада усвојила је Платформу за редефинисање односа Србије и Црне Горе на основу које би те две федералне јединице СР Југослави-

је требало да постану суверене и независне државе.

28. децембра 2005. – Умро је истакнути драмски уметник Стево Жигон (80), који је најзначајнија глумачка остварења постигао на сцени Југословенског драмског позоришта у Београду, као и у бројним улогама на филму, радију и телевизији.

29. децембра 1835. – Умро је Филип Вишњић, слепи песник-гуслар, Србин из Босне, који је опевао све значајније догађаје из Првог српског устанка. Вук Караџић је 1815. записао многе његове песме, међу којима су најпознатије „Почетак буне на дахије“ и „Бој на Мишару“.

29. децембра 1921. – Рођен је српски писац Добросав (Добрица) Ћосић, први председник Савезне Републике Југославије од јуна 1992. („Деобе“, „Корени“, „Време смрти“, „Отпадник“, „Верник“, „Стварно и могуће“).

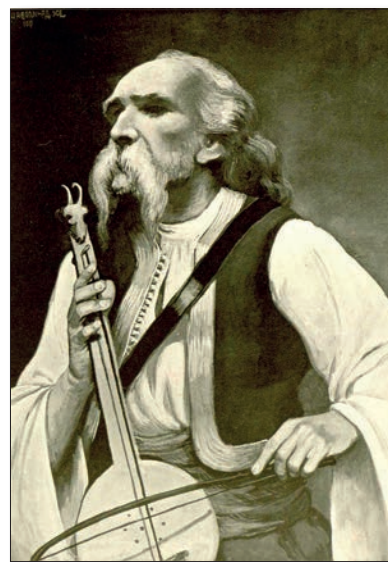
31. децембра 1845. – Рођен српски државник Никола Пашић, један од најзначајнијих политичара у историји Србије и Југославије, оснивач и вођа Народне радикалне странке.

1. јануара 45. – п. н. е. Ступио на снагу нови, Јулијански календар, којим је Гај Јулије Цезар, према саветима грчког астронома из Александрије Сосигена, реформисао рачунање времена тако што је за почетак године одредио 1. јануар уместо 1. марта.

1. јануара 1552. – У Београду је штампана прва књига ћирилицом, позната као „Београдско четворојеванђеље“.

4. јануара 1494. – Штампарија у Цетињу штампала је прву књигу на српском језику – „Октоих првогласник“ Ђурђа Црнојевића и штампара Мацирија, једну од највише коришћених богослужбених књига у Српској православној цркви. ■

ВРЕМЕПЛОВ

Филип Вишњић, слепи песник-гуслар

НЕВЕН

Божићни обичаји на Трју ружа

Настављачи традиције српског народа

У Српском образовном центру „Никола Тесла“ у Будимпешти, пре зимског распуста, традиционално се се приређује божићни програм. Од самог настанка самосталне Српске школе у мађарској престоници, професори и ученици се труде да чувају и негују богату традицију српског народа.

Током преподнева, тог тмурног 11. децембра, у сали за физичко васпитање, приређена је манифестација у којој су учествовали бројни ученици Српске основне школе и гимназије „Никола Тесла“. На самом почетку, у веома лепо уређеном и декорисаном амбијенту присутне су поздравили: Јана Шошић и Тијана Мајданчић, ученице 10/б разреда. Оне су, између осталог, прочитале и следеће мисли: „Сматрамо да је неговање народне баштине од посебног значаја за очување и јачање српског националног идентитета у Мађарској, па и много шире. Данас смо сведоци великих промена у свету, а поготово на старом европском континенту. Тако се и значај свих наших празника, а међу њима и Божића, умногоме мењао и комерцијализовао. Но, те промене нису од јуче. Ево шта је о томе забележио велики српски књижевник Милош Црњански давне 1955. године!“

Из чланка Црњанског издвајамо овај део:

„Велики празник рођења оног коме су долазили са Истока, да би се пред тим дететом поклонили краљеви и мудраци, претворио се у огромну пијаци на којој трговци продају више него током читаве године. Уместо умилне песме која је позивала на мир и љубав међу људима, одзвањају хици и звук запушача са шампањских боца. Хришћански Божић био је чврсто утврђен, онако како се утврђују све

велике светковине у животу човека. Уочи Божића, на Бадње вече, а не раније, почињао је празник у свим породицама. Видљиво је да атеистички начин празновања Божића све више осваја терен у свету, а посебно у Европи.“ Новац је господар нашег времена и преко њега може да се добави и купи све. Материјализам је каракте-

ристичан чак и за празновање оног који се родио у Витлејему, у штали, јер „није имао где другде да спусти главу“.

Сав западни свет прославља Божић у знаку материјалних добара и та тенденција обожавања Златног Телета појављује се такође и на Истоку, чак и код атеиста. Божић је престао да буде празник Онога ко је рођен у јаслама. Ни на једном другом месту, сем у Риму, не виде се коњушница са јаслама, Девица Марија са тек рођеним Исусом Христом, магарца и мудраца са Истока. Уместо Исуса Хри-

свратиштима, па су на крају преноћили у пећини пастирској, или штали, где се Исус родио. Анђели су пастирима дојавили вест о Исусовом рођењу, па су први видели дете. После је звезда репатица довела света три мудраца да се поклоне Исусу Христу.“

Ради боље илустрације пуштен је и кратак исечак из филма који приказује долазак мудраца са Истока. Програм је затим настављен приказом народних обичаја, уношења бадњака и простирања сламе по кући, бацања ораха у четири угла собе и молитве. Фамилију која прославља

СВЕЧАНОСТ ЗА СЕГЕДИНСКЕ МАЛИШАНЕ

Малишани из Српског забавишта у Сегедину прославили су Светог Никољу 17. децембра ове године, када је сегедински парох и вероучитељ Далибор Миленковић обавио свечани чин освећења воде и благо-сиљао славске дарове и пререзао колач, заједно са најмлађима. Уследили су његова поучна беседа и пригодни програм у славу и част Светог Николе. Српска самоуправа у овом граду припремила је поклоне за најмлађе, а малишане из забавишта и њихове другаре школарце је на крају пријатно изненадила позоришна представа, уз подршку Српске православне црквене општине у Сегедину. Жељко Веселко је са представом о пријатељству био награђен бурним аплаузом гледалаца.

ста, централна фигура је „Божић Бата“...“

После критичких примедби Милоша Црњанског ученици су своје обраћање завршили овим речима: „Без обзира на све новотије и промене у свету, наша школа у Будимпешти наставља своју мисију очувања наших лепих обичаја, па тако и Божића. Из године у годину талентовани ученици приказују пригодни божићни програм.“

Овај пут присетили су се обичаја који се везују за Бадње вече. После уводних речи уследиле су рецитације веома симпатичних основаца, Ноле Чоловић (1. разред), Миле Бадонич (2. разред), Ангелине Радовановић (3. разред), Максима Камбера (4. разред). Одмах потом хор основаца, под диригентском палицом професорке Оливере Младеновић Мунишић, отпевао је традиционалну песму „Божић, Божић благи дан“.

Након лепо изведене песме, Хана Гилањи, ученица 9/ц разреда, веома је изражајно одрецитовала песму „Бадње вече“ од Душана Васиљева.

Затим су на сцену ступиле Мартина Аксентијевић и Тиса Васиљевић, ученице 9/ц разреда. Оне су прочитале пригодни текст о дану рођењу Исуса Христа, из којег издвајамо: „Према Библији, Исус Христос је Син Божиј, којег је родила Дјева Марија благодаћу Светог духа у граду Витлејему. Цар Август је заповедио пописивање становништва, па су тако Јосиф и Марија из Назарета кренули у Витлејем. Због гужви нису могли наћи место у

Божић одглумили су: Матеја Лазовић, Катарина Бодирожа, Јована Бандулаја и Константин Дамњановић, ђаци 9/ц разреда.

Хор је уз то веома лепо отпојао песму „Ој Бадњаче, Бадњаче“, уз пратњу ксилофона и фруле.

У северним деловима нашег народа постоји обичај ношења Вертепа. То је део наше лепе народне усмене баштине. Деца током Бадње вечери обилазе домаћинства и приказују долазак три мудраца са Истока да се поклоне новорођеном Спаситељу.

Ђаци 9/ц разреда: Матеја Кнежевић (Ирод), Вељко Љубојевић (Гаспар), Урош Мерњик (Валтазар), Богдан Ђук (Мелхиор), Дуња Илић (пастир) и Сара Гудурић (Губа) одлично су извели Вертеп. Учесници су се потрудили да покажу свој таленат. Улоге су лепо одигране, а декламације су биле изражајне и лепо артикулисане.

На самом крају програма хор гимназијалаца, заједно са основцима, надахнуто је отпојао тропар „Рождество твоје, Христе Боже наш“.

Програм је тога дана изведен два пута. Посебно за основце и за гимназијалце. Гледаоци су обавезно носили маске ради заштите здравља, а успешно извођење ове пригодне свечаности наградили су бурним аплаузом.

Овогодишњи божићни програм осмислио је и увежбао професор Драгомир Дујмов, разредни старешина 9/ц разреда. Око лепе и пригодне декорације потрудила се професорка Анита Шухајда.

Драгомир Дујмов

Свим читаоцима и пословним партнерима
желимо срећну Нову годину и пријатне
божићне празнике!

2022

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ

Мир Божји,
Христос се роди!

Срећан
Божик!

ИНФО

Удружење књижевника Србије расписује

КОНКУРС ЗА НАГРАДУ
„РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ“

1. За најбоље књиге сатире објављене на српском језику у 2012. и у 2013. години
2. За укупан допринос српској књижевној сатири

Конкурс је отворен до 31. јануара 2014. године. Образложене и потписане предлоге (уз навођење броја телефона, адресе и адресе електронске поште предлагача и аутора), као и књиге шаљу издавачи, удружења, или појединци у три примерка на адресу: Удружење књижевника Србије (за Конкурс „Радоје Домановић“), Француска 7, 11000 Београд, Србија.

О добитницима награде одлучује жири у саставу: Радомир Андрић, Милован Витезовић, Срба Игњатовић, Петар Жебељан, Слободан Симић и Александар Чотрић, књижевници.

Признање ће добитницима бити уручено на свечаности која ће бити одржана поводом годишнице рођења Радоја

Домановића, половином фебруара 2014. године у Београду.

СЛЕДЕЋИ БРОЈ СНН-а ИЗЛАЗИ
13. ЈАНУАРА 2022.

Обавештавамо читаоце да ће наредни број нашег листа из штампе изаћи 13. јануара 2022. године, после двонедељне зимске паузе, коју у ово доба године користе запослени у штампарији која штампа „Српске недељне новине“.

Наши сарадници ће, међутим, и за то време бити ангажовани на припреми интернет издања нашег листа, као и на креирању Фејсбук странице СНН-а.

Редакција

TERRA TRAVEL

Terra Travel, Gračanička 16
11000 Beograd, Srbija
+381 11 2632-921; +381 11 630-1591
Dežurni telefon: +381 64 802-6680
Telefon u Budimpešti: +36705047240
info@terraTravel.rs | www.terraTravel.rs

Minibus prevoz "Od vrata do vrata"

Dnevni prevoz na relacijama:
Beograd - Budimpešta - Beograd
Beograd - Beč - Beograd
Beograd - Zagreb - Beograd
Beograd - Slovenija (svi gradovi) - Beograd
Beograd - Istra (svi gradovi) - Beograd

Scan and find more

f /agencijaTerraTravel e TerraTravelRS

Српска читаоница „Лаза Костић“ из Сомбора расписује

КОНКУРС ЗА НАГРАДУ
„МИРОСЛАВ ЈОСИЋ ВИШЊИЋ“

Конкурс се расписује за прву објављену књигу прозе (приповетке или роман) аутора до 35 година. У обзир долазе књиге које су изашле у току 2021. године и написане на Српском језику.

Молимо издаваче или ауторе да по четири примерка књиге пошаљу до 20. јануара 2022. године на адресу: Српска читаоница „Лаза Костић“, Читаоница бр. 2, 25000 Сомбор.

Контакт подаци: +381 25 420 715; имејл: srpskacitaonica.so@gmail.com; интернет сајт: www.srpskacitaonica.rs

Резултати конкурса биће објављени почетком марта 2022. године а награда ће бити уручена на свечаној годишњој Скупштини читаонице 24. марта 2022. године. Награда се састоји од плакете и новчаног износа.

Храм Светиој великомученика Георгија у Будимпешти

РАСПОРЕД БОГОСЛУЖЕЊА
ЗА ДЕЦЕМБАР 2020.

25. 12. субота – Вечерње	16.00 ч.
26. 12. недеља – (Материце) СВ. ЛИТУРГИЈА	10.00 ч.
01. 01. субота – Вечерње	16.00 ч.
02. 01. недеља – СВ. ЛИТУРГИЈА	10.00 ч.
06. 01. четвртак – СВ. ЛИТУРГИЈА	10.00 ч.
06. 01. четвртак – Вечерње са паљењем бадњака	17.00 ч.
07. 01. петак – СВ. ЛИТУРГИЈА	10.00 ч.
07. 01. петак – Вечерње	16.00 ч.
08. 01. субота – СВ. ЛИТУРГИЈА	10.00 ч.
08. 01. субота – Вечерње	16.00 ч.
09. 01. недеља – СВ. ЛИТУРГИЈА	10.00 ч.
13. 01. четвртак – Вечерње	16.00 ч.
14. 01. петак – СВ. ЛИТУРГИЈА	10.00 ч.
15. 01. субота – Вечерње	16.00 ч.
16. 01. недеља – СВ. ЛИТУРГИЈА	10.00 ч.

Јушрење се служи сваког дана у 8.00 часова

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

СРБСКЕ

НАРОДНЕ НОВИНЕ.

www.snnovine.com

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ – Лист Срба у Мађарској ♦ Издавач: Српско културно и медијско предузеће (ДОО-КфТ) ♦ За издавача: Зорица Јурковић Ембер ♦ Главни и одговорни уредник: др Драган Јаковљевић ♦ Финансијер: Кабинет мађарског премијера (Miniszterelnökség) и Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. ♦ Фоторејтор: Иван Јакшић ♦ Седиште редакције: Nagymező u. 49, 1065 Budapest ♦ Поштанска адреса: Szerb Országos Önkormányzat, Szerb Hetilap, Falk Miksa u. 3, 1055 Budapest ♦ Имејл уредништва: snnbudimpesta@gmail.com ♦ Web: www.snnovine.com ♦ Графички прелом листа: Тибор Фуксел ♦ За штампарију: Szédesítőkör Bt.: Ференц Ибош ♦ Текстуралне прилоге и фотографије примамо искључиво у електронској форми. Уредништво задржава право лекторске обраде и скраћивања текстова у складу са расположивим новинским простором. ♦ СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ су 2013. године награђене угледним друштвеним признањем – ВЕЛИКОМ ПЛАКЕТОМ УДРУЖЕЊА КЊИЖЕВНИКА СРБИЈЕ, за објективно и правовремено информисање, неговање српског језика и ћирилице и јачање веза српске заједнице у Мађарској са матичном државом Србијом и Удружењем књижевника Србије. ♦ HU ISSN 2061-0238

ЗИМСКЕ РАДОСТИ

Свечаности на Чейелској ади

Деда Мраз први пут у новој ловранској школи

Као и сваке зиме, на позив Српске самоуправе из Ловре, Деда Мраз је и ове године дошао да посети своје најмлађе обожаваоце, забави их и подели новогодишње пакетиће. Ратко и Пеђолино су са истим програмом наступили на броду у Будимпешти, у организацији српских самоуправа Чепел и Ференцварош.

Прослава је 3. децембра, по први пут одржана у новоотвореној Српској школи. Стари познаници, Ратко Краљевић и Предраг Вуковић Пеђолино, у организацији Српског позоришта у Мађарској, припре-

мили су интересантан програм, у којем су учествовали забавиштанци и основношколци.

У веселој атмосфери деца су певала, одговарала на питања и чак научила једну нову песмицу. На крају

програма дошао је толико ишчекивани Деда Мраз. Малишани су га дочекали песмицама, а он им је поделио поклончиће. Овога пута нису изостали ни одрасли, који су добили по чоколаду. На крају програма су се сви сликали са својим најдражим гостом.

Ратко, као Деда Мраз, са колегом Пеђолином, већ годинама увесељава најмлађе. Овога пута су припремили нови музичко-сценски едукативни програм. Приказали су неколико едукативних играка, учећи децу добром владању, било је чак и математике, а цео програм је био осмишљен кроз песмице и композиције наших познатих композитора, Сеада Лорбека, Габора Ленђела и Јована Адамова, као и песника, Пере Зупца, Мирослава Антића, Душка Трифуновића и Драгана Радуловића. На крају програма, на позив деце, Деда Мраз се појавио, изговорио новогодишњу честитку са најлепшим жељама и поделио пакетиће.

Овога пута деца су имала прилику да науче нову песму на текст Пере Зупца и музику Сеада Лорбека. Уз ту песму и познате деце хитове, на крају је приређена весела журка.

Средства за ову манифестацију обезбеђена су од Фондације „Бетлен Габор“.

Са истим програмом, Ратко и Пеђолино су наступили на броду у Бу-

димпешти, у организацији српских самоуправа Чепел и Ференцварош. Присуствовало је педесетак деце, од две до петнаест година. Атмосфера је била веома жива, али и романтична, јер су, осим у интересантном програму, гости могли да уживају и у ноћним призорима осветљене Будимпеште, која је и ове године у свом традиционалном, празничном руху.

К. П.

Дочек Деда Мраза у Батањи

„Чаробан камен, срећа, туга и три друга“

Предновогодишња и предбожићна атмосфера осетила се и ове године у Српској основној школи и забавишту у Батањи. У прелепо уређеној и окићеној школи малишани су се припремали за предстојеће празнике. Последњег школског дана ове године, у госте су им стигли глумци из Новог Сада.

Батањски забавиштанци учили су новогодишње и божићне песмице, увежбавали корео-

графије, док су се старији основци на часовима хора и на драмској секцији спремали за нове наступе. Ученици

Пре почетка зимског распуста, последњег школског дана ове године, у госте су им стигли глумци из Новог

Сада, креативни студио „Чаролија“. Они су приказали новогодишњу представу за децу под називом „Чаробан камен, срећа, туга и три друга“. Чланови путујуће трупе „Тамо-Вамо“, господин Шеф, госпођица Шик и господин Штос, наилазе на свом путу на Чаробан камен, који проверава колико су људи прави пријатељи, постављајући разне задатке пред њих. Овај интерактивни мјузикл пун емоција, добре музике и комичних ситуација, подсетио је како мале, тако и одрасле, на праве вредности пријатељства и љубави према ближњем. На крају представе се појавио и дуго очекивани Деда Мраз и обрадовао све малишане и ученике пакетићима.

Батањски малишани и они мало старији, ученици основне школе, отишли су на заслужен зимски распут. Након две недеље вратиће се поново у школске клупе, када их очекује припрема за божићне празнике и велики српски новогодишњи бал, 15. јануара.

С. Ђ.